

C

విశ్వవిద్య

1401

మల్లాది రామచంద్రశాస్త్రి

విజయసాహితీ — విజయవాడ

విజయసాహితీ ౧.

విశ్వవీణ

మల్లాది రామచంద్రశాస్త్రి

విజయసాహితీ - విజయవాడ.

ప్రతు లు :-

బుక్ సెంటర్ - విశాఖపట్టణం.

విశ్వసాహిత్యమాల - రాజమండ్రి.

అవంతీ ప్రెస్ - రాజమండ్రి.

1956 మార్చి.

నెల చూపాయిన్నర.

ప్రతులు వెంబ్బ.

అంకితము.

తను మనముల నొక

తృణమని యెంచి

కళారాధనమె

ఘనమని యెంచి

కళతో నాద

ర్శము మేళవించి

ఘనయశమును గై

కొన్న నటాగ్రణి,

కలియుగనారద

గైకొను మొరగెన

కైదాల్పము పశ్చి

వీణ గానమున

కావ్యాత్మను అం

కిత మొనర్తునే

దివ్యాత్మా : గై

కొను ముపాయనము.

ii

అభినవపాపా

రాయ చిరయశ

మృమదత నీకీ

ప్రితిని శేషమున

కుభ్రకీర్తి పరి

శోభిత నామా !

సూరి వినుత శ్రీ

సుందర రామా !

కృతి పతి

క్రీ॥ శే॥ పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్యగారు.

వి శ్వ వీ ణ

*****

క ర్త వ్య ము

నిశ్చల మతివై

నిశ్చయ మతివై

నీ కర్తవ్యము

నిర్వర్తింపము॥

నీ కృతజ్ఞతకు

లా పాత్రముగా

నీ యాత్మోన్నతి

కసువర్తన గా

నీ భవితవ్యము

భాగ్య నేత్రిగా

నిర్మితమీ సచ

రాచర విశ్వము॥

అనలమ్మ నిలము

ఆకసమ్మ భువి

అర్ణవములు నీ

ఆత్మదాంధవులు

*****

కర్తవ్యము

*****

అనవరత ధీమ

విశ్వ జీవతతి

ననేక రీతుల

నారాధించెడు॥

నీచుది నుల్లా

సమ్మున సుంచుము

నీహూది నుత్తు

ల్ల మొనరించుము

నీ సౌభాగ్యము

నిరచి కమ్మని

నిరతమొద మన

నమొనరించుము॥

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

మా న వు డా !

ఉన్నా దీశుం

డని వచి యించిన

లేడని ఘంటా

పథముగ చాటిన

ఉన్నా రెందరో

దేవత లనినా

దైవత్వమె యా

భ్రాంతి యనినా

సంఘర్షణ త

ప్పదు మానవుడా !

సంక్షోభము త

ప్పదు మానవుడా !—

కుల మతముల ను

ద్ధరింప నెంచిన

కుల మతముల గూ

ల్చగా డలంచిన

*****

మా న వు డా !

*****

కులమున కన్నిట

ప్రాచా న్యమ్మన

కులమున కిక ప్రా

చాన్యము లేదన

సంఘర్షణ త

ప్పదు మానవుడా !

సంక్షోభము త

ప్పదు మానవుడా !--

ఖండమ్ములుగా

దేశ విభజనను

ఖండమ్ముల నొ

క్కటి జేసినను

భండనమున కే

కారణ మున్నను

భండన క్కారణ

మే లేకున్నను

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

సంఘర్షణ త

ప్పదు మానవుడా !

సంక్షోభము త

ప్పదు మానవుడా !

అన్యోన్యము మై

త్రికి యత్నమును

అణ్వు త్రమ్మల

నిర్మాణ మ్మును

అన్య దేశముల

కాయుధ దానము

స్తన్యమున విష

సంకలన మ్మిక

సంఘర్షణ త

ప్పదు మానవుడా !

సంక్షోభము త

ప్పదు మానవుడా !—

*****

మా న వు డా !

*****

మానవుడా ! నీ

మాన వత్వమున

చూచిన్య జుచ్చ

న్నంత వరకును

మానవుడా ! నీ

మనో భావనము

మహిమ చ్ఛిత్ర రా

నంత వరకును

సంఘర్షణ ర

ప్రమ మానవుడా !

సంక్షోభము త

ప్రమ మానవుడా! —

*****

వి శ్వ వీణ

*****

ఆ త్మ గీ త

లేదు నా కనురక్తి
లేదు నాకు విరక్తి
లేదు లేనే లేదు
లేదీంతయును సక్తి.
లేదు నాకు నిరాశ
లేదు నాకు దురాశ
లేదు లేనేలేదు
లే దొకింతయు నాశ.
లేదు భుక్తికి చింత
లేదు యుక్తి యొకింత
లేదు లేనేలేదు
లేదు ముక్తికి వంత.
లేదు బాంధవ మింత
లే దబాంధవ మింత
లేదు లేనేలేదు
లేదు బంధ మొకింత.
లేదు కానిదినాది
లే దైనదియు నాది
లేదు లేనేలేదు
లే దన్యముగ నేది.

—ॐ॥—

*****

ఏ మే మే మో

*****

ఏ మే మే మో !

అర నిముసమ్మన

నా జననం

మరు నిముసమ్మన

నా మరణం

అనుభవ మప్పటి

దేమో యేమో !

కననా విననా

నే మే మే మో !

క్షణము గతించిన

అపై నాపై

అనుగతమా విగ

తమ్మా నేమో !

అనుకూల య్మ

ప్పటి కే మానో ,

అనుభూత మ్మే

స్వగత మ్మానో !

*****

వి శ్వా వీణ

*****

ఇప్పటి నా యె

ప్పటి కెటు లుండునో !

ఇప్పటి నే నె

ప్పటి కెటు లొందునో !

ఎప్పటి కే యను

భవ మెటు లొనో !

ఇప్పటి యీ యను

భవ మెటు లుండునో !—

ఏ చూపున కే

పదు నేర్పడునో !

ఈ చూపున నిం

కేమా ర్పొదవునో !

ఈ యారోచన

మపు డెటు లుండునో !

ఏ యారోచన

మపు డెటు లొదవునో ! —

*****

ఎ వ రో యి !

1401

*****

ఎ వ రో యి !

ఎవ రోయి !

ఎవ రోయి

అరుల నీ

కెవ రోయి !

దినరముగ

యోచింప

వరు తెవరు

కా రోయి

సరిచా

రనుచు వీరు

పెరచా

రనుచు చారు

సరిగాని

భావనను

పరకింప

చగ దోయి

*****

మ న వి మా ట లు

శీతవాతాతపములనుండి రక్షణకొనుటకు, ఔత్పిపానలు తీర్చు కొనుటకు మానవుడొనరించు యత్నమున నాతని సహజ వస్తుగుణ పరిశీలనాసక్తి విశేషముగ వివిధములగు భౌతికశాస్త్రములు వెలసినవి. శక్తిగా నదృశ్యమును వస్తువుగా దృశ్యమును అగు జగత్తుతోను, జగజ్జీవముతోను వ్యక్తికీని, వ్యక్తిజీవమునకునుగల సంబంధ విచారణమున వివిధానేక తత్త్వశాస్త్రములు బయలుదేరినవి. ఏదీని కాది సర్వజీవ లక్షణమయ్యును మానవునిలో పరిణతి నందిన రస పిపాస, సౌందర్యతృప్తి తదన్వేషణయత్నము ఫలితముగ కవిరామ లగు కళ బద్భవించినవి. సమగ్ర మానవ జీవనతరుచున నివి శాఖా మాత్రములు. దీనియందేకొలదిగనో అభిలాషయుండని మానవులు అరుదుగనైన నుండరు. ఒక్కొక్కరి కొక్కొక ప్రత్యేకశాఖపై మక్కువ మిక్కిలి గావచ్చును. అంతిమాత్రమున దీనియం దేది యెక్కువ ప్రాధాన్యముగలది యేది తక్కువ యను విచారణ జేయ బూనుట సమంజసము కాజాలదు. ఆకలిని తీర్చుటతోను, వ్యాకుల తను మాపుటతోను భౌతికశాస్త్రజ్ఞానము పర్యవసితమగుచున్న కళాభిజ్ఞుల ఆనందరస పర్యవసాయి యగుచున్నది. ఇందెక్కువ తక్కువలకు తాదెక్కడ ?

యుక్తాయుక్త వివేచనము, అలౌకికానందానుభవము అనితర జీవసామాన్యమై మా న వు ని కి ప్రత్యేకవైలక్షణ్యమునొసంగు చున్నవి. పంకసంజాత పద్మమువలె పార్ధివమగు శరీరావలంబనమున మానవ హృదయ కమలము వికసించి విశేష మాధురీ కలితాంతః

వి శ్వ వీ ణ

*****

పెరవా

రెవరు లేరు

సరి వారె

యెల్లరును

వివరము

గా నీవు

ఆరయ జా

బదు వేని

ఆంతమే

లేని యీ

వింతయో

కా లా బ్ధి

నెవ రెవరు

యెపు డెచట

నెవరి నెటు

కలియుదురో !—

*****

ఉన్నదింతే

*****

ఉన్నదింతే

ఉన్నదింతే

ఉన్నదింతే

మన్ను ఆకా

శమ్ము గాలి

ఇన్ని నీళ్ళు

ఇంత నిప్పు

ఇంతతో నెం

తెంత వింతలు :

విన్న దంతయు

కన్న దంతయు

ఉన్న దంతయు

వేయి విధముల

తిన్నగా యో

చింప నిదియే

ఎన్న డేనియు

ఎవ్వ డేనియు

*****

వి శ్వ వీణ

*****

ఇన్ని విధముల

చూర్చునకు ఏ

మున్నదో చి

త్రమ్ము దానిని

ఉన్న దున్న

ట్లుగను మరియ

ట్లున్న హేతువు

నెన్న జాలరు.

కన్నులకు కన

రాక మనసున

తెన్నగా శ

క్యమ్ము గాకను

సన్నుతికి పా

త్రముగ నేదో

ఉన్న దంతట

నచ్చు తమ్ముగ.

*****

వి చిత్ర శిల్పి

*****

వి చిత్ర శిల్పి

జాన్యమ్ములో నుండె
సూర్యుని చంద్రుని
చుక్కలను వెలయించె
చిత్రమే శిల్పియో !
అన్య మొకటియు లేక
అన్నియును తానుగా
అన్ని రసలొను గా
నిన్ని రూపు లొనర్చె.
గిరులలో ఝురులలో
తరు లతాదికము లో
పొరివోని యందమ్ము
వరలించె నద్భుతము !
మలయానిల మ్రొసగు
మధురోచ కమ్మునిడు
మహిత ఫలము లొసంగు
మహిమాన్వి తుండతడు.
తనివి తీరను తినగ
వినగ కనగను పునగ
చునన మ్రొనర్చగా
తను వొనగె మన మొనగె॥

—❖—

*****

వి శ్వ వీణ

*****

వి చిత్ర జ గ తి

కడు విచిత్రము జగతి

కనరాదు ముందు గతి

కమనీయతనె కాంచునో

బ్రతు కింక

కర్కశతనే గాంచునో !!!

ఆశలూరగ హృది వి

కాస మొదవగను మది

ఆకాంక్ష మిన్నంటునో

జీవితము

ఆశయ మ్మడు గంటునో !!!

బ్రతుకువెత దీర నవ

గతి నందుటకు ముందు

పుష్పహారమె యమరునో

అడుగులో

బుసలిడుచు ఫణి నిల్చునో !!!

—००००—

*****

ఇం త యె చా లు ను

*****

ఇం త యె చా లు ను

అస్తిక్యమే

నాస్తిక్యమే

విస్తారం

నా కెందుకు ,

నా కింతయె

చాలును ఇక

ఇకనా కిం

తయె చాలును.

అకసమంతట

నటు నిటు

నగణితమా

తారకలెపు

దే కృతజ్ఞ

తను గోరక

తేకువ నిడు

జగ మంతకు.

*****

వి శ్వ వీణ

*****

ఒక సూర్యుడె

సకలమునకు

విశవమ్మగ

వెలు గిచ్చును

ఒక చంద్రుడె

సక లావని

నిఖి లోషధు

లను పెంచును.

అనిలము ని

ల్పును ప్రాణ

మృన్నిటిరో

నొక రీతిని

అనలమొస

గును దీప్తిని

అన్నిటికీ నొ

కే రీతి ని.

*****

ఇ ం త యె చా లు ను

*****

అల్ప మొకటి

కానరా వ

సల్ప మొ

క్కిటియు లేదు

అన్నియు నిక

నల్పములే

అన్నియును అ

నల్పములే.

జగదుంతా

చైతన్యం

జగదుంతా

జీవమయం

జగతినిగల

జపమొకటే

జగతిని జీ

వమొకటే. —

*****

వి శ్వ వీణ

*****

వెళ్ళి పోదును

వెళ్ళి పోదును

వెళ్ళి పోదును

చల్లగా నే

వెళ్ళి పోదును

ఇల్లు వాకిలి

విడిచి యెచటోకో

పల్ల కాళము

నకో యేమో॥

దాదలన్నిటి

ననుభవించి

గోధలను నా

మది గలంచి

వాదనలతో

విసిగి వేసరి

వేదనల నే

నవికి చివికి॥

*****

వెల్లి పోదును

*****

ఎవరు మిగిలిరి ?

అరుగకచటికి

ఎవరి రెవ్వరు ?

అరుగనచటికి

చురల నేరూ

పమున పత్తునో

తిరిగి రానో

అరసి రెవ్వరు ?॥

కాలగతి అం

దరకు నొకటే

మేలు కీడు ల

వన్ని యొకటే

ఏలాకో సమ

దృష్టి నరయరు

కాల మరుగక

మేలుకొందును॥

—❖—

*****

కరణముగ నహర్నిశమై అతిలోకావలోకన శక్తిగంది లోకలోకాక
దర్శనముల ఓమణీయముగ లోకమునకందింపజాలుటయ కళా
చరితము. ఇందే కళాశిలి యుత్కృష్టత వాననగును.

అన్యులయితనానందము కలుగుచున్నది. అపేక్షము తన్ను
యెవరు హేయముచున్నది. అన్యులపై అనుభూతి పరమార్థము.
ఈ విధిలో వ్యక్తి తనను, తన పరిసరములను మరిచిచున్నాడు.
ఒక యోగిశక్తితియందు అనుభూత విషయము చూపు ధరించుచున్నది.
అనుభవము వ్యక్తి నందించి. తనకొకటైనదే. తనకై యానం
దించుచున్నాడు, విలపించుచున్నాడు, ఆరాట పడుచున్నాడు. తన
కోరికలే యిది చుంపయును జరుగుచున్నది. అనుభూతికి
వాగ్రూప ముచ్చిన తరువాత అది లోకస్థితి కరుచెంచుచున్నది. ఈ
అనుభూతికి వాగ్రూప మీయగలవాడు ఏది.

కనులు గాంచనేరని

దృశ్యముగన

కీనులు వినకాలని

శబ్దమువిన

చూసన మూహించని

మహిమనుగన

చూసన జాతికి

మార్గదర్శి కవి.

శృంగారపంచమెల్లర కొక్కపేయయ్యను ద్రవ్యల దృక్ప
వముల ననుసరించినవై వారివారికి విన్నరుచులతో, రూపములతో
కన్నులుచున్నది. ఒక వస్తువును చూచినంత నొకనిని దానియంద
మార్చించును, వేరొకని చూసనమున వస్తుతత్వ విచారణ మారంభ

వి శ్వ వీణ

*****

స మ ర్పణ ము

ఇదె

నా హృదయం
అర్పణ చేస్తా
భవిష్య మానవ
కల్యాణానికి.

ఇదె

నా హృదయం
తర్పణ మిస్తా
పూర్వోన్నత భా
వాన్నిత జనులకు.

ఇదె

నా హృదయం
ఆంకిత మిస్తా
వర్తమాన వి
శ్వ జీవరాశికి.

నా సానుభూతి

స ర్వ త్రా

నూ త్సానుభూతి

స ర్వ త్రా.

*****

స మ ర్ప ణ ము

*****

ఎంచరి సాయ

మ్మున నే నుంటినో

అంచని విషయం

అరోచన కది

అంచరి కీక నా

దెంద ముపదగా

నుందు నమందా

నందము గూర్చుచు

నా సానుభూతి

స ర్వ త్రా

నూ త్సానుభూతి

స ర్వ త్రా.

*****

వి శ్వ వీణ

*****

అ ద్భు త శ త్త య

అ ది త్యాం త

ర్వా సి ని

అహ మొకటే

కల దచ్చట

ఈదెస భా

వనచే నిట

నహోరాత్ర

ముల నరసితి.

ఉన్నారతి

చిత్ర దేహా

లుత్త యెండ

కే యోర్వరు

ఉష్ణాధి

క్యమ్మున నెటు

లుండ జాలు

దురు మీరిక.

*****

అ ద్భు త శ క్తు లు

*****

ఊహ పద్ధ
తే వేరిట
ఉండి తీర
వలయు దేహ
మేదో ని
ర్దిష్టత నిట
లేదు మాకు
దేహ మిటుల.

కనుగొన జా
లరు మము మిము
కనుగొన జా
లుదుము మేము
కంటను వీ
క్షింతు రి ల ను
మింటను మే
మటు జూడము.

*****

వి శ్వ వీణ

*****

కను మరుగున

మీ రెరుగరు

కను మరుగును

మే మెరుగము

కాయము లే

దనుట తగదు

కాయము భా

వమె మాకగు.

లో లో నర

యగ దోచును

లీలగ నిల

మని నట్టుల

చాలగ విహ

రింతు మిపుడు

గోళము లె

న్నిటనొ మేము.

*****

అ ద్భు త శ క్తు లు

*****

అర్జు వార

లెవరు లేరు

వద్దిట పొ

మ్మన జాలరు

బుద్ధి మంతు

లెవరో మా

సద్దు నరయ

జాలు వారు.

ఈ తనువున

నే యనువున

నే గన విన

గను జాలరు

మీ కను లర

యమి చేతను

మా కను విం

దును గాంచవు.

*****

వి శ్వ వీణ

*****

ఆంతులేని

వింతల కెపు

దాలవాల

మా గ్రహతతి

యాలోకన

మున నందెద

మమంద మా

నానందము.

ఏమని వచి

యింతును నే

నా మహిమా

తిశయమ్మల

భూమియౌను

పరమాణువు

భూమము లౌ

గ్రహ రాసుల.

*****

అ ద్భు త శ క్త లు

*****

గ్రహముల నె

న్నగ శక్యమ ?

గ్రహ శోభ ను

తింప వశమ ?

గ్రహకర్త నె

రుంగ దరమ ?

గ్రహగతి సక

లము చరించు.

భావ కాయ

మగుటను మా

భావన నె

న్నో గాంతుము

భావము కం

దకను పైన

భాసించు న

నంత మ్ముగ

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

విశ్వావధి

గాంచితి మని

ఉత్త మాట

నుడువ జాల

మిచ్చా శ

క్తిని యెల్లెడ

స్వేచ్ఛగను చ

రింతు మంతె.

ఇంతటి మా

కును మీకును

అంతర మిక

కొంత వలకే

శక్తి యుతులు

వ్యక్తు లీరు

శక్తియే మా

వ్యక్తిత్వము.

*****

హృదయవీణ

*****

హృదయవీణ

కన్నుగవ దోచు నొక

కారుణిక భావమ్ము

భావ వీచిక నూచు

పావనోచ్ఛ్వాసమ్ము

ప్రారేయ శీతలా

లోల విన్యాసమ్ము

నీలాంబక స్థలీ

లీలా విలాసమ్ము

చాలు నా హృదయ తం

త్రుల మీటగా

చాలు నానంద నృ

త్యము చాటగా—

విమలాంబు పూర ని

ర్హరిణీ నినాదమ్ము

కమలినీ శతపత్ర

కమనీయ విభవమ్ము

*****

మగును. ఇంకొకరికి ప్రభుక శంకమునుగూర్చిన యాలోచనమున
యింపవచ్చును. వస్తువొకటియే. సుయ్యము కదాలోచనమున ప్రభు
మానసముల జనించు నూహలు పుట్టుచున్నవి. సృష్ట సమయము
నను ఇంతయే. ఒకనిది రమ్మారోతనము. ఇంకొకనిది తత్త్వ
దర్శనము. వేరొకనిది శాస్త్రవిద్య. ఇవన్నియును ప్రతి యొకరి
యందును కొంతకొంతగ నుండుచున్నవి. ఒక్కొకనియందు ఒక్కొక్క
కటి ప్రాధాన్యము పుట్టుచుండును. కొందరిలో నేమనామాము
కలుగక పోవచ్చును.

ప్రతిభావంతులగునాట రమ్మ చిత్తపరిపాకమును, అభిరుచిని
అనుసరించి చేయు సాధనాభిరమమునబట్టెడి విషయార్థ ప్రతి
పాదక శబ్దభరితమగుచో నదియ కవిత్యమును, కావ్యమును, విషయో
యాత్మకమగుచిన తృప్తిభరితమే చిత్రమును, శిల్పమును అగుచున్నది.
విస్తృతస్థితిమగుచు విస్తృతరీతి భావజ్ఞాన సంబంధియగు దర్శనము
తత్త్వమును, వస్తువిమర్శన, విశ్లేషణ, పరివర్తనముల సంబంధ
మాత్రమగు చూపు శాస్త్రమును సృష్టించుచున్నది. మానవుల మాన
రేఖా విలాసములలో నెట్టి తారతమ్యములు కన్పట్టుచున్నను శరీ
రావయవ నిర్మాణపై భరియ, కూర్పును ఒక్కటియేయైనట్లు మాన
వాంతః కరణమున నేకత్వము ప్రతిష్ఠితమై యున్నది. ఈ వేర
తయే చోకవ్యవహారమున నొకరినొకరు తెలిసికొన జాలియు అచో
కిక వ్యాపారమున నిచ్చుకొనం గుననేకము కాజాలియు నున్నది.
అందువలననే రానానంద పరమహంసే దానిని వ్యక్తీకరించ గలిగెను
మానవుడు ఇతరుల నానందింపజేయ గలుగుచున్నాడు. అట్లే శోక
విహ్వలుడు శోకింపను చేయగలడు.

వర్తమానమునుబట్టి ఛవిష్యమును, ప్రత్యక్షమును గాంచి
పరోక్షమును మానవు డూహించుచున్నాడు. ప్రత్యక్షమగు నింద్రియ

వి శ్న వీ ణ

*****

ప్రచలితానూనాను

రాగ రస లేశమ్ము

విచలితాళలేశ

విమల ప్రకర్షమ్ము

చాలు నా హృదయ తం

త్రుల మీటగా

చాలు నానంద నృ

త్యము చాటగా—

శరదిందు చంద్రికా

తరళ లావణ్యమ్ము

విరళ సౌభాగ్య వి

స్ఫుర దారుణాంశమ్ము

తరులతా గుల్మ సుమ

కలితోరు వైభవము

సరస సాహిత్య సుమ

సౌరభా మోదమ్ము—

*****

హృదయవీణ

*****

చాలు నా హృదయ తం

త్రుల మీటగా

చాలు నానంద నృ

త్యముచాటగా—

లలిత లావణ్య ల

క్షణ లక్ష్మీరాననము

కలిత విభవోన్నత్య

కమనీయ భాషణము

చలిత విద్యుల్లత

విలసితాంబర తలము

ఫలిత కేదార ద

ర్శన సముత్సాహము

చాలు నా హృదయ తం

త్రుల మీటగా

చాలు నానంద నృ

త్యము చాటగా—

*****

వి శ్వ వీణ

*****

గాలి తరగల మంజు

గాన మాధుర్యమ్ము

గ్రోలి పైపై నాడు

నీలాంబువ చయమ్ము

జాలిగుండెల కరుణ

ద్రావి యానంద రస

దోలికల నూగు నా

బాలక క్రీడలు

చాలు నా హృదయ తం

త్రుల మీటగా

చాలు నానంద నృ

త్యముచాటగా—

*****

అ ను స ం ధా న ము

*****

అ ను స ం ధా న ము

దీక్షగ సుకృతా

ర్మల భావించును

అక్షర సుమ హా

రము లర్పించును

సాక్షిమాత్ర భా

వన వీక్షించును

అక్షికానం

దమును పొందుదును.

జీవనమున నే

కృతుల రచించును

భావమునను పా

డుచు మరణించును

జీవితమే కవి

తాను భూతిగా

జీవించును భా

వించు రచించును.

*****

వి శ్వ వీణ

*****

ఆణువుగ నే నవ

రోకించెన నీ

యవనిని కను న

ప్పుడు విశ్వమును

విశ్వ వల్లకీ

నిక్వణమున నే

శ్రుతి గల్పమ

హృదయతంత్రి మీటుదు.

అత్యంతానం

దమె నాకెప్పుడు

ఆర్తినెరుగ నిను

మంత నే నెప్పుడు

జీవితమును మిం

చిన భావములో

జీవింతును లేదు

మరణ మెన్నడు.

*****

మ హా ర్షీ !

*****

మ హా ర్షీ !

పు ట్ట యె ం త

ధన్యమైన దయ్యా :

పట్టిగ నిను చే

పట్టిన సుకృతిని

మిట్టని మిట్టియు

మధుర భావముల

పట్టుగొమ్మ వై

తివి వార్మికీ :—

ఉదయభాను తే

జమె రూపముగా

ముదిత కౌముదీ

హాసమె మదిగా

ముక్షము లక్షయ

భావములు గా

సృష్టించె విధాత

నిను మహార్షీ !

*****

వి శ్న వీ ణ

*****

మృదు మంజుల

తైలీ విభుడవు

మధు భావ వి

మోహన మూర్తివి

విదితమైన యా

గమ రహస్యముల

మధుర గాధ విర

చించితివి ఋషీ :

సేతు శీతనగ

ప ర్యం తా

లోకన నీకాక

క్షణమాత్రమ్ముగు

లో కా లో క

మ్ములను నిమీలిత

లోచనముల ద

ర్శించితివి ఋషీ :

*****

గత మెరిగితి వా

గతము చలచితివి

అనాగతము కథ

గా నొనర్చితివి

ఋషివై కవితా

గానము సల్పితి

వసమానము నీ

ప్రజ్ఞ మహర్షీ !

ఏకైకము బ్రహ్మ

వస్తు దీప్తము

సాకారము నీ

కృతి స్వరూపము

లోకము మారిన

నైన కాలమున

నేకాకృతి యై

నిల్చు మహర్షీ !—

—ॐॐॐ—

వి శ్వ ఏ ణ

*****

• ఓ వ్యాస మహర్షీ !

భారతమున

విశ్వము నింపిన

భవ్యాత్మా ! సుకృతీ !

వ్యాసర్షీ !

దినకర శశి తా

రకల మనుగడను

కను నీకీర్తి ప

తాక మహర్షీ !

మతి విభవము

చరమసీమ గాంచిన

అతిలోకము

సత్యము పర్చించిన

స్తుతమతి వై

దేవము విభజించిన

పటుశక్తి పురా

ణముల రచించితి॥

*****

ఓ వ్యాస మహర్షి

*****

దైవికమా శక్తి

ప్రాధవము గని

మానుష శక్తుల

మహిమను కనుగొని

మానస తత్త్వా

గాఢములకు జని

మహితాత్మత విర

చించితివి యుషీ !

మానవ హిత

సారస్వత శిల్పము॥

అర్థనీతి రాజ

నీతులను పర

మార్థనీతి సం

కలన మొనర్చితి

వర్ధకామ ఫల

సిద్ధుల ధర్మము

మోక్షదమని ప్రవ

చించితివి యుషీ !!!

*****

జనిత జ్ఞానమే నత్యహనియ్య తదన్యము తన్వ్యతీరిక్త మనీహం నిర్జ
యింపబూనుట వివేకయుతముకాదు. ప్రత్యక్షజ్ఞానమొకానొక
ఖండస్థితికి సంబంధించినది మాత్ర మగుచున్నది. దాని యవధి నతి
క్రమించిన చూపునది యవ్వాసగ లోచుట సహజము. బహువిషయ
పరిక్షానము మానవమేధ సరింపరయ జ్ఞానసరిసరములకెత్తజాలు
పరిమిత ప్రజ్ఞాపహమేగాని అరిండియ జ్ఞానదాయని కాజాలదు.
అరిండియ జ్ఞానోనయమున వ్యక్తి విశ్వశక్తిప్రవాహము స్పృశించు
చున్నాడు. కళాతపః ఫలసిద్ధి యచటనే. అరువది నాలుగు కళలును
అభిరేగ్యుని ఆరాధనమునకు. ఇదియ భవ్యభావతీయ కళాలక్ష్యము.

ఈ విశ్వపీఠ యందలి కొన్ని గేయములు పరిసర ప్రభావ జన్య
ములు. మరికొన్ని విశాల నిశ్చావలోకన సముద్భూతములు. వేరు
కొన్ని అంతరంగ లోకనా సంజనితములు. మొత్తమున నివి అర్ష
విజ్ఞానదైఖరీ సముపేతములు.

అభినవ పాపారాయ, కలియుగ నారద విరుదాంకితులు, సుప్ర
సిద్ధినందిన కళావిదులు, నటశేఖరులు సహృదియులునగు కీ॥ శే॥
లగు శ్రీ పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్యగారి పవిత్రాత్మకు ఈ విశ్వ
పీఠ సంకీర్తమొనర్చి నా హృదయ మానందపరవశమగుచున్నది.

ఈ వీణానిక్వణమెందరి హృదయముల నెంతగ నలరించునో
నన్నంత భాగ్యవంతునిగ భావించుకొందును.

“జయంతి

సుకృతినో

రససిద్ధాః”

మన్మథ
పుష్యపార్జమి }

సెలవు,
మల్లాది రామచంద్రశాస్త్రి.

వి శ్వ వీణ

*****

నిధనము శ్రేయము

నిజ ధర్మమునను

పరధర్మము కడు

భయావహమ్మని

నిజ ధర్మాచర

ణము పురిగొల్పిన

నిశ్చేయన సథ

దర్శి : మహర్షీ :||

చ తు ష్ట ప్తి

కళల కవిత నింపితి

నవరసముల

పరిపృష్ట మొనర్చితి

నవసవ రీతుల

జవ కల్పన మున

ప్రరాజమును చిర

నవీన రచనమె||

*****

ఓ వ్యాస మహర్షి

*****

జ్ఞానవసుడ : వి

జ్ఞాన మనుడ : నిజ

తప ప్రేజ వి

భాజిర యశుడా :

కృష్ణద్వైపాయన

నామాఖ్యుడ :

భగవానుడ :

ఓ : వ్యాసమహర్షి !!!

*****

వి శ్వ వీణ

*****

మ హా క వీ :

విశ్వ మానస

మృలరె నితాంతము

జ్ఞప్త మొకటి

వికసించెను భువిలో

దివ్య పరిమళో

పేతము నవ్యము

భ వ్యా కృ తి

కాళిదాస రూపము

శైశవమున

విద్య నభ్యసించిన

యౌవనమున

విషయ సుఖముగాంచిన

వార్ధకమున

ముని వృత్తిజరించిన

మధుర భావనము

నను మహిమీడిన

*****

మ హా క వీ !

*****

ఎన్ని జన్మముల

సుకృతమొ ఆకృతి

కన్నది భారతి

పున్నెము పంటగ

కవికుల గురు

కువయించె జగమ్మున

రా శి వా సు డు

మహానుభావుడు.

వల్మీకి వచో

వైభవ సారము

వ్యాసరీంద్రుని

ఆర్ష సంపదయు

జన్మసిద్ధముగ

కళాభిజ్ఞతయు

అమరిన వెంతటి

భాగ్య శాలివో :-

*****

వి శ్వ వీణ

*****

సర్వ శాస్త్రముల

సార సంగ్రహము

సర్వకాల విష

యావగాహకము

సర్వ కళావై

భవ సంపన్నము

శ్రుతి హితమౌ నీ

కృతి మహాకవీ । —

ఎంతదాక శబ్ద

రుచిని వీనులు గను

ఎంతదాక మన

మున్నతి కన్గొను

ఎంతదాక మా

నవహృది నార్ద్రతమను

నంతదాక నిల్చు

కృతుల నొసగితి

*****

మ హా క వీ !

1901

*****

నంతులేని దీ

పుణ్య విశేషము

ఎంతటి సుకృతివి

మహాకవి : పే

మొరల వన్యులము

మ హా క వీ !

*****

వి శ్వ వీణ

*****

భ వ భూ త్రి!

నిండుమనము నవ

నీత సమానము

పండువంటి చాయ

మేను, హృదయము

నిండుగాను కరుణ

శ్రవణ కుండల

మండిత మా ముఖ

తేజము తెల్పును

పండితకవి యిత

డౌనని యాధిగ

కంఠసీమ రు

ద్రాక్షమాలయును

కట్టిన నీర్కావి

రంగు దోవతి

వలెవాటుగ వై

చిన శాలువయును

*****

భ వ భూ తీ !

*****

చెయివమ్మో నం

గుణి వర్ణముడి

అటనట దేహము

నను ముఖమంతట

నలదిన విభూతి

శోధ గూర్చినవి.

కరుణార్ద్రత

రాలను కరగింపగ

కన్నీటను

కాలాన్ని నార్పగా

కరుణ ఏవ

ఏకోరస మనగా

ఘనుడీతడు

చాలునంచు ప్రోచును.

....

....

....

....

ఎవరొ నీతడు

మరచిత నింతనె !

*****

వి శ్వ పీ ణ

*****

అవునా ఋషి !

ఏమో ? ఇతడు త్తర

రామచరితమును

వ్రాసినాడు కవి.

“ ఉ త్త రే

రామచరితే

భ వ భూ తి

ర్విశిష్యతే ”

అరె : క్షణమాత్రన

జ్ఞప్తికి వచ్చిన

దాశ్చర్యము మది

త్రుటి నెరికెగునో

మరుక్షణమున నెటు

మరలి వచ్చునో

అరయ జాలరెవ

రీ వివరమ్మును.

....

....

....

....

*****

భ వ భూ తీ !

*****

సానుభూతి నీ

తమ్మును గని తా

నెంతగనో విల

పించి నాడితడు

కవి హృదయము

శోకతప్త మగుటను

కుమిలిన వార్తిని

చరాచరమ్ములు.

....

....

....

....

కరుణ ఏవ

ఏకోఽన యను నీ

మనత కివే

హా నమోవాకములు

భవభూతీ !

అనుభూతి విశేషత

కవితా విశ్వ

విభూతి నొసగితివి—

*****

విజ్ఞప్తి

1401

“తోహి నూనః వజ్రముతో నొక
కోమలదానము నెన్న మిన్నయో
ఉన్నర ధావో పేత రసాన్విత
కావ్యమున కిల సాచి కల్లునే !”

బుద్ధికి పదును హృదయమునకు సంస్కారము కలిగించి ఇహ
పర చింతనము నొనరించు జ్ఞాన విజ్ఞాన సనున్వయకరములగు రచ
నలతో సరస్వతీశ్రావ సల్పుట మా విజయ సాహితీ పరమలక్ష్యము.

నవల, నాటకము, కథానిక, గేయము, కావ్యము, మున్నగు
సకల సాహితీ తరుణాఖిల విస్తరణమున ఆంధ్రావని యుల్లము పల్ల
వించు చల్లవనమును సమకూర్చుట మా ఆశయము.

ఉమరావత్తిని చూడెయు కృషికి సహకరించి తగు ప్రోత్సాహము
నొసంగ జరిపినదని ఆంధ్ర మహాజనుల నభ్యర్థించుచున్నాము.

మా విజయ సాహితీ వినయ వినమితయై సమర్పించు కౌలీ
కానుక ఈ విశ్వవీణ.

విజయవాడ
పుష్పకృష్ణము
౨౦-౧-౩౬

మల్లాది కృష్ణప్రసాద్,
సంపాదకుడు,
విజయ సాహితీ.

వి శ్వ వీణ

*****

కాళిదాసు

స్మరణము రోడన నీ

కావ్య శిల్ప

నిర్మాణ మరయుదురు

కరుణార్ద్రత

కనులు చెమ్మగిల్లును

భవభూతీ :

నిను భావించగ మది. —

*****

జ య దే వా !

*****

జ య దే వా !

జగ మాక్షణమున

చైత్రరథమ్మగు

కాలమౌను ఏ

కైక వసంతము

కవియౌ నాతడు

జయదేవా : నీ

పదమును రసనా

గ్రమున నిల్పగను.

....

....

....

....

యమునా తీరము

నను వనమాళీ

కమనీయ విహా

రము కనుగొంటివి

కరతల తాళ

తరళ వలయావళి

కలితవేణు కల

నాదము వింటివి

*****

వి శ్వ వీణ

*****

జ య

జ య దే వ

క ర్ణ :

ల రి త ప ద

జ య శీ లీ

ప్ర తి భా

కా లీ :

గోపీ కీన

పయోధర మర్దను

గోప బాలు

రసికత నరసిత్తివి

రతి సుఖసమయ

రసాలసతను దగ

ముకుళిత నయన

సరోజువిగంటివి

*****

జ య దే వా !

*****

జయ

జయదేవ

క నీ :

లలితపద

జయశీలీ :

ప్ర తి భా

శా లీ :—

చందనచర్చిత

నీల కళేబరు

పీత వసను

వనమాలి నరసితిది

నంద నందనుని

సుందరా కృతికి

వందన సుమహా

రము లొసంగితిది.

*****

వి శ్న వీ ణ

*****

జయ

జయదేవ

క వీ :

లలితపద

జయశీలీ :

ప్ర తి భా !—

ఛా లీ !—

లలిత లవంగ

లతా పరిశీలన

నలసితివా ?

సుకవీ : జయదేవా ?

లలితలలిత మీ

పద విలసనమున

చియకరింతు

పన్నీరు లలితతను

*****

జ య దే వా !

*****

జయ

జయదేవ

క ప్తే !

లలితపద

జయశీల !

ప్ర తి భా

కా లీ !—

కుసుమశరుడ వా

కృతి విశేషమున

కవికుమారుడవు

కృతికల్పనమున

గాయకుడవు శృం

గార భావనల

రససిద్ధిని పొం

దితి వానందము

*****

వి శ్వ ఏ ణ

*****

జయ

జయదేవ

కవీ !

లలితపద

జ య శీ లీ !

పద్మావతీ చరణచారణ చక్రవర్తీ !

విద్యానవద్భ సుమనోజ్ఞ మతిప్రదీప్తా !

అజ్ఞాన గాఢ తీక్షణరాపహ చాలభానూ !

సుజ్ఞాన రాంతి పరిదీప్త చిత్తనద్మా !

జయ

జయదేవ

కవీ !

లలితపద

జయశీలీ !

ప్రతిభా శాలీ !

*****

అ ది క వీ !

*****

అ ది క వీ !

ఆంధ్ర సరస్వతి

ప్రన్నేము పంటను

ఆంధ్రుల చిర తప

మునకు ఫలమ్మవు

ఆంధ్రకవుల కె

ల్లర కారాధ్యుడ

వార్షమఠీ : సుకృతీ !

మహాకవీ !-

దర్శించితివి శారదనిశలలో మహా

జ్వల తారకాహార సంతతులను

దీక్షింతివి ఘనవిపినసీమల లోన

సాధుఋష్యాశ్రమ సముదయములు

కనుగొనినావు నిష్కలుషాంబు సంపూర్ణ

కాసారములు సాంద్రకాననముల

వినినావు శుకపిక వివిధమంజులరుతి

కమనీయమౌ సామగానరవము

*****

వి శ్వ వీణ

*****

చాక్కు-శాసించి యార్జనంపద్విశిష్ట
భారతేతిహాసమ్మును భవ్యదృష్టి
నాంధ్రమొనరించుచును కంటివమృతసిద్ధి
అడికవి ! మానమస్కృతులందుకొనుము.

అంధ్రజాతి మను
నంతవరకు నీ
యాంధ్రభాష నిలుచు
నంతవరకును
అజరామరమౌ
యశశ్శయమున
అడికవి ! మహి
మోన్నతి నుండువు.

జయము జయము
వాగను శాసన :
జయము జయము
కవితా విశారదా :
జయము జయము
ప్రథమాంధ్ర మహాకవి !
జయ మవిరళ
జపహోమ తత్పరా:—

*****

ఆ ది క వీ !

*****

రాజరాజ మకు

టస్థిర ర

ర్వామలకాంతి వి

రాజిత చరణా ,

యజన యాజనా

దిక షట్కర్మా

చరణ ప్రాప్త ద

యాంతఃకరణా :

విదితాఖిల శా

ప్రపరాణసము

చ్ఛయ నానార్థ

ప్రతిభా జలధీ !

నిగమాగమ సా

రావగాహనో

ద్వీపితార్థ రుచి

సూక్తి నిధి !

జయ జయ జయ

నన్నయ

మహాకవీ !

*****

X

విషయ సూచిక

			పుట
భారతీ:	....	....	1
నాక వితకు	....	....	3
విశ్వసీలు	....	....	5
నీ దెవడవు ?	....	....	8
అయిదు	....	....	10
నక్షత్రమువారా ?	....	....	12
కళాపృష్టి	....	....	14
అహంత	....	....	16
నేను	....	....	19
అవ్యక్తము	....	....	21
నన్నునుంచినది	....	....	23
జిజ్ఞాస	....	....	24
ఈకోకాలన్నీ	....	....	26
నా కేసు తెలియును!	....	....	28
ప్రపంచము	....	....	30
అంతామిత్రులే	....	....	32
ఎవరునీవు ?	....	....	34
దేనికదేనా ?	....	....	36
అన్యోన్యము	....	....	37
భాగ్యవంతులే	....	....	39

వి శ్వ వీణ

*****

ప్రీతి ము.

జీవిత మొక

నృత్యకాల

జీవన మొక

సుఖదరీల

పట పరివ

ర్తన విలసిత

చటుల దీప్తి

సంశోధిత

పటుతర భావ

విభాసిల

తటిని స

న్నిధవిస్తృత॥

కారుణ్య

రసావేషిత

కరుణీయ

ప్రభావించిర

*****

వి శ్వ వీణ

*****

దిమరాంతః

కరణ సహిత

వరణీయ

ప్రమోద ఛరిత

జీనిత పెంక

నృత్యశాల

జీవన మొక

సుఖవర్తి

*****

1401

145

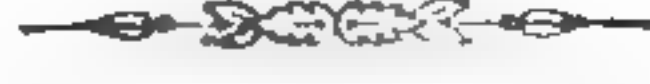
146

ఇంద్రేనా ?	....	....	41
అజ్ఞానము	....	....	43
అనంతవిశ్వము	....	....	46
అనంతము	....	....	47
అనంతవిశ్వము	....	....	49
అనంతవిశ్వము	....	....	51
అనంతవిశ్వము	....	....	53
అనంతవిశ్వము	....	....	54
అనంతవిశ్వము	....	....	55
అనంతవిశ్వము	....	....	57
అనంతవిశ్వము	....	....	59
అనంతవిశ్వము	....	....	61
అనంతవిశ్వము	....	....	63
అనంతవిశ్వము	....	....	65
అనంతవిశ్వము	....	....	67
అనంతవిశ్వము	....	....	69
అనంతవిశ్వము	....	....	71
అనంతవిశ్వము	....	....	73
అనంతవిశ్వము	....	....	74
అనంతవిశ్వము	....	....	75
అనంతవిశ్వము	....	....	76
అనంతవిశ్వము	....	....	78
అనంతవిశ్వము	....	....	80
అనంతవిశ్వము	....	....	82

మానవ.డా !	....	84
అత్మగీత	....	88
ఏమేమేమో !	....	89
ఎవరోయి !	....	91
ఉచ్చుడింతే	....	93
విచిత్రశిల్పి	....	95
విచిత్రజగతి	....	96
ఇంతయెచులును	....	97
దెళ్ళిపోదును	....	100
సమర్పణము	....	102
అద్భుతశక్తులు	....	104
హృదయపీఠ	....	111
అనుసంధానము	....	115
మహార్షి !	....	117
ఓ వ్యాసమహార్షి !	....	120
మహాకవి !	....	124
ధవళూతీ !	....	128
జయదేవా !	....	133
అదికవి	....	139
జీవితము	....	142

వి శ్వ వీ ణ

భా ర తీ !

కను విప్పి నంతనే

కమనీయ దృశ్యముగ

కలము కదిపిన యంత

కల్యాణ గాథగా

పెదవి మెదపిన తోనె '

మృదు మధుర పదముగా

ఎద కదలికల తోనె

సుధ జాలువారగా

వర మిమ్ము భారతీ !

కరుణంబు భారతీ :—

రోకమంతయు నా వి

రోకనము రోనుగా

భార మెల్లదల నీ

రోకమ్మ వీడగా

వి శ్వ వీణ

***

లోకు లందరు నా వి
లోకనమ్మున సరిగ
లోక మంతట సౌహృ
దశ్రీ చె లం గ గా
వరమిమ్ము ధారతీ !
కరుచేంచు ధారతీ !—

లోకమంతయు శాస్త్ర
దృష్టి నవలోకింప
లోకమంతయు తత్త్వ
దృష్టినే వీక్షింప
లోకమంతయు కళా
మయముగా దర్శింప
లోక నిర్మాణ చి
త్రము వివరమురయ
వరమిమ్ము ధారతీ !
కరుచేంచు ధారతీ !—

***

నా క వి త కు

*****

నా క వి త కు.

విను పీఠిని

తా ర క లు

వియన్నదీ

పీ చి క లు

ప్రణయఙ్గివి

కో రి క లు

ప్రగతి శీలి

వే ది క లు

ఉత్సాహం

నా యూహకు

ప్రోత్సాహం

నా కవితకు.

అంబుపము

విరకణము

అంబుజము

వికసనము

అంబుధి నిర

త ధ్వానము

*****

వి శ్వ వీణ

*****

కంబుకంఠి

కలస్వనము

ఉత్సాహం

నా యూహకు

ప్రోత్సాహం

నా కవితకు.

లోచన గో

చర జగతి

లోకనమున

కందని గతి

లోకపు నం

కీర్ణ దృష్టి

ఈ విశాల

మహా సృష్టి

ఉత్సాహం

నా యూహకు

ప్రోత్సాహం

నా కవితకు.

.

*****

వి శ్వ వీణ

*****

వి శ్వ వీణ

కనిపించే

ఈ విశ్వంలో

కని పించని

దెంతో ఉన్నది

కని, పెంచే

దాని కంటే

ఘనమైనది

ఇంకే ఉన్నది ?

అతి రాచ

త్యో పేతంగా

అత్యంతం

విలక్షణంగా

అనంతమౌ

శూన్యం కాచిన

అత్యద్భుత

ఫల మీ విశ్వం.

*****

వి శ్వ వీణ

*****

బంధుత్వం

కలదోయ్ నీకు

భావింపగ

ఘవనం బంతతో

సంబంధం

విస్తరింపవోయ్

సౌఖ్యం నిం

డారు జగతిని.

గతము మరచిపో

దగింది కాదోయ్

గతపరిణతి ఆ

గతమ్మరయవోయ్

గతాగతమ్ముల

గ్రహించి యోచన

ననాగతమ్ముకు

పునాది వేయుము.

*****

వి శ్వ వీణ

*****

వికసిత సవ

కుసుమం రీతి

ఉజ్జ్వలిమౌ

రత్నం భారి

విస్తారిత

దివ్యశోభనగ

నచ్ఛాచోయే

ఈ భువనానికి,

వేదజల్లము

పరిపూర్ణమంతా

నిరజిమ్ముము

ప్రకాశమందో

వెలయింపుము

ఈ విశ్వంబో

వెన్నెల చలు

వలచే ప్రశాంతి.

—————◆—————

*****

వి శ్వ వీణ

*****

నీ వె వ డ పు ?

ఆకస మంతట

నటు గడిచితిగా

ఆచీ ముత్యముల

న ట్లశ్రద్ధగ

పరాకు వలనన ?

చిరాకు చేరన ?

పారపోసి కొం

టివి నీ వెవడపు ?

అనంతమౌ శూ

న్యమ్మున నొంటరి

ననవరతము వి

శ్రాంతి నెరుంగక

బొంగరములుగా

భూమ్యాదుల ని

ట్లంబముగా త్రి

ప్పెదు నీ వెవడపు ?

*****

నీ వె వ గ వు ?

*****

క్షణ పరివర్తన

శీలమ్ముగ నీ

జగతి విచిత్రము

గా విరచించీ

అణునమువయ న

మేళనమున న

త్యద్భుతముగ మా

రెచు నీ వెవడవు ?

ఎంతకాలము గ

తించిన గానీ

సుంతయైన మా

రే యెరుగని నీ

వింతపరికర

ములనెంతో వి

భ్రాంతిగొల్పు చుం

డెచు నీ వెవడవు ?

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

అ ణు వు

ఆనందదాయియై

లే దా :

ప్రత్యణువు

ఆదరణ పాత్రమ్ము

కా దా ?

అఖిల ప్రపంచమ్ము

నిఖిల సౌభాగ్యమ్ము

అణుగర్భమున నణగి

లే దా ?

ప్రత్యణువు

అ రా ధ నీ య మ్ము

కా దా ?—

విశ్వజీవన కళా

విలసనమ్ముననదియు

విశ్వేశు నంశయై

లే దా ?

*****

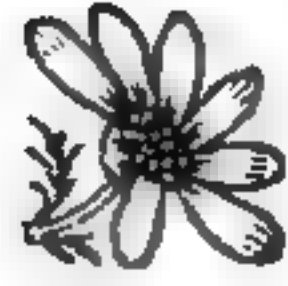
అ ణు వు

*****

ప్రత్యణువు
విశ్వ సంసేవ్యమ్ము
కా దా :

అనుకూలగమనయై
అనవరత భేలనను
ఆమోదమునె కోర
బో దా :

ప్రత్యణువు
ఆనందమునె చేరు
గా దా :

*****

వి శ్వ వీణ

*****

న క్ష త్ర ము లా రా !

అంతరిక్షమున

మినుక్కు-మినుక్కు-మను

అనూనమౌ న

క్షత్రములారా !

అశ్చర్యాన్విత

మౌ నా మదిలో

సంశయములు

తీరుస్తారా ? -

నక్షత్రమొక్క

లోకమృతబూ

నానాప్రముఖులు

ను డి వే ద రు

ఇది నిజమేనా ?

అయితే నాదొక

మ న వి ని మీ

రా లి స్తా రా ? -

మాలోకమువలె

మీలోకములో

మనీషులా మా

నవు లున్నారా ?

*****

న క్ష త్ర ము లా రా !

*****

నా నా భాషలు

కలవా ? అచ్చట

నిఖిలజంతు సం

రాన మున్నదా ?-

పరివారములు

పరితోషములు

పరివేదనలు

కలవా ? అచ్చట

పాలనమున్నదా ?

ప్రజాతంత్రమా ?

పార్థివ లం

టున్నారా ?-

మహీధరములు

మహానదములు

మహార్జునములు

కలవా ? అచ్చట

సుందరతరమా

ప్రకృతియున్నదా ?

సూర్య చంద్రు

లున్నారా ?-

*****

వి శ్వ వీణ

*****

క శా వృ ష్టి

అణువణువున

సృజన శక్తి

అణు కణమున

ప్రళయ రక్తి

అఖిల విశ్వ

మున గననౌ

న ద్భృత మౌ

క శా వృ ష్టి.-

ప్రాగ్దిశ ప్ర

త్యాపమున

ప్రాభాత స

మీర మ్మున

భాస్కరు నా

గమనమున

పరమాద్భుత

క శా వృ ష్టి.-

ఆవ్యాహత

మవ్యయమ్ము

దివ్యమునౌ

కాలమ్మున

*****

క థా వృ ష్టి

*****

అహోరాత్రు

లయనమ్ములు

ఆతి విచిత్ర

గణనమ్ములు.-

విరజాజులు

విను పీఠిని

విరజిమ్మిన

కరణి దోచు

నుజ్జ్వల న

క్షత్ర రాశి

నద్భుత కౌ

శలమొప్పును.-

క్షణ పరి వ

ర్తన శీలము

కణ పరి వ

ర్తన మూలము

అణు సముదయ

స మ్మేళన

మనితర మి

భేలనమ్ము.-

*****

వి శ్వ వీణ

*****

అ హం త

జే నే

విశ్వమును

కా ను

విశ్వమున

నే నొకడను

ఏ మహి మా

వ్వితశక్తితో

ఈ ష ణ్మా

త్రపు నలుసును.

అవధిలేని

వ్యవధి గనని

అద్దెరుగని

కాలాబ్ధిని

అనవరత

మీదులాడు

అనూనాణు

కణమునునే.

*****

అ హం త

*****

శ ర దిం మ

విరాసమ్మును

చండాంకరి

తే జమ్ము ను

నక్షత్రో

జ్వలి రాంతియు

నాలో గల

వే లే శ మ్మె.

ఈ విశాల

విశ్వ భవన

నిర్మాణము

రౌశలిమున

నే ననుపమ

మౌ నువమను

తొలి పరికర

మును నేనే.

*****

వి శ్వ ఏ ణ

నిభిరాంశయ

నారో గల

సఖిలమ్మున

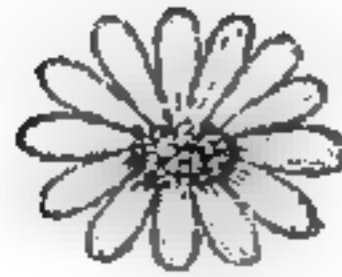
నేను గలను

నాకు లేని

దేది లేదు

నేను లేక

దేది కాదు.

నే ను

*****

నే ను

నే నను వ్యక్తిత్వ మొకటి
నా ను కర్తృత్వ మొకటి
నా నను సత్త్విత్వ మొకటి
అమరిన నివి యేనాదో !-
అమరిన వే హేతువుననో !-

కన్నుల గాంచిన సర్వము
పీనుల విన్నది యెల్లను
మనినున కందిన శంతయు
మరి తరిచగ నేను గాను.

నా నన్నది ముద్దెచరిదో
మండిక నెంచరినానో
ఎన్ని రీతులుగ చూతునో
ఏ యే చూపము అందునో :

నా కలపన్నిటి రోనను
నే నమ మన్నిటి యంజున
నా కందెను ధిన్న మొకడు
నే గనజాలను భువిలో.

*****

వి శ్వ వీణ

అధికు తెవరు కానరారు
అధము లంచు లేనె లేరు
అహ మందరిలో నొకటే
అసమానత గననేరము.

అ వ్య క్త ము

*****

అ వ్య క్త ము

నే గాంచనిది

నే దలంచనిది

నా యూహాల కం

వనిది సర్వస్వము

నాది నా దంచు

నే వలంచుటలు

నా కవ్యక్తము

గా మది దోచును.

నే గాంచిన

సర్వమునకు

నే దలంచు

సర్వమునకు

నా యూహాల

సర్వస్వమునకు

అ ఛ ర

మృదిగా దోచును.

*****

వి శ్వ వీణ

ఈ తరులకు

గిరులకు యురులకు

ఈ నరులకు

ఇతర జీవులకు

ఈ ది న క ర

శశి తారలకును

అ ధా ర

మృదిగా దోచును.

ఈ యనంత

విశ్వమునకును

ఈ యగాధ

కాల మహాబ్ధికి

నా యంతః

కరణమునకును

అ ధా ర

మృదిగా దోచును.

న న్ను మించి న ది

*****

న న్ను మించి న ది

నన్ను మించిన వేరొ
నా రో న గల ము
కన్నామిగా నెందరో
తిన్నగా నన్నరయ॥

అన్ని తానై యుండి
యెన్నో తా నగుచుండి
అన్ని రీతుల నుండి
యెన్న నొకటై యుండు॥

అన్నిటను తా నుండి
అన్ని తనదో నుండ
ఎన్నదేని యొకింత
హెచ్చు తగులు కనని॥

అయి కణమున తన్ను
నతి సూక్ష్మమగుచు దా
నభిల విశ్లక్ష్యు నయి
అనంతమ హేతుడై॥

*****

వి శ్వ వీణ

*****

జి జ్ఞాన

ఈ లోకము వీడిన న

న్నే లోకము పిలుచునో

ఆలోకమ్మున నాలో

నేయంశలు మిగులునో.

ననువీడిన అప్పులచట

నన్గలియగ వత్తురో

తమవారల కుశలమ్మా

తురత విచారెంతురో.

ఇహమునగల తమవారల

కరుణనరయ నెంతురో

ఈలోకపువారికి దమ

కేసొత్తు దలంపరో.

ఈలోకపు జీవతతికి

ఆలోకపు రూపులేవో

ఆలోకమ్ముందున నవి

యే కరచి చరించునో.

*****

ఆలోకపు రూపున నే
నీ లోకము కనగలనో
ఏ యవలోకనమున నా
కేగతి కాన్పించునో.
మరియొక లోకము కలదో
మరిలేనే లేదొయికను
మమతలు సమతాసమతలు
మహి వీడగనే మాయునో,
ఈ విశాల విశ్వమంత
నా విహారమున కేనో
ఇహనుఖ వాంఛాపూర్తియె
ఈ జీవిత పరమార్థమొ.

వి శ్వ వీ ణ

*****

ఈ లోకాలన్నీ ఒకటే

ఈ లోకమొంతో నాకు

అలోకమొంతే నాకు

అలోకనమే సరియైతే

ఏలోకమైనా ఒకటే.

ఈ లోకమ్మన నావారే

ఆ లోకమ్మన నున్నారు

ఏ లోకమ్మన కేగిననే

నా లోకమొంతా నాదే.

గతిలో ముఖమెంతో నాకు

క్షతిలో ముదమంతే నాకు

గతమున సుఖమెంతౌను అనా

గతమున సుఖమంతే నాకు.

*****

ఈ లోకాలన్నీ ఒకటే

*****

అయిదమిచ్చిన నొక్కొక లోకం

అనితరం నర్తనమీ లోకం

కద పరివర్తన మిలోకం

క్షణ పరివర్తన మీ లోకం.

ఈ లోకమ్మన నాలోకం

ఆ లోకమ్మన నీలోకం

అలోకనమే సరియైతే

ఈ లోకాలన్నీ ఒకటే.

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

నా కే మి తె లి యు ను

ఆత్మ ప్రదక్షిణము
లే ఊణము మొదలిడెనో
క్షణమేని విశ్రాంతి
నే యెరుగదీ యవని.

రాత్రిం దివము లెట్లు
లారంభ మాయెనో
ఆఁతమే కనబడదు
ఎంత కాలముకేని.

ఆకసమ్మును గనగ
నాశ్చర్య మొదవును
తుదియేమొ మొదలేమొ
తోచ దెక్కడ గాని.

గ్రహ లారకాదు లే
క్రమమున నిల్చెనో
అంతు బట్టదు మన
శ్చింత మిగులునె గాని.

*****

నా కేమి తెలియును

*****

పంచ భూతముల శా

సింప జాలిన దేదో

బోధపడ చినుమంత

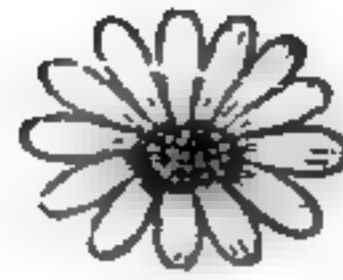
బుద్ధి కెప్పుడే గాని.

నేనంచు నాచంచు

నుడువు చుండుటె గాని

నన్ను నే నెరుగని

నా కేమి తెలియును ? —

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

ప్ర ప ం చ ము

ప్రపంచ మొక

వ ద్మ వ్యా హం

ప్ర జా శి భే

దక సందోహం.

తమసా చ్ఛాదిత

సత్త్వా పూరిత

రజో గుణాన్విత

ప్రజాకోటి యుత॥

లోహపాశ సం

బద్ధ తామసులు

స్వర్ణ శృంఖలా

బద్ధ సాత్త్వికులు

వివిధపాశ వే

ష్టిత రాజసులు

వ్యాహ భేదన మె

రుంగని వీరులు॥

*****

ప్రపంచము

*****

త్రిగుణా వీరులు

ప్రకాశజ్ఞలే

తైకానందీ

సావిష్ణులు సం

ప్రథికార్మియ సమ

చీత్తు నాత్మ ద

ర్యనులే భూమి

మృను ఛేదింతురు

ప్రపంచ మొక

ప డ్మి హ్య హం

ప్రజా శి ఛే

చక సంధోహం.

*****

వి శ్వ వీణ

*****

అం తా మి త్రు లే

అంతా మిత్రులె

నీ కీ జగమున

నంత శృత్రుల

నీవు జయించిన,

అంతులేని ఐ

శ్వర్య వంతుడవు

నుంత దైన్యమెరు

గని ధీమంతుడ॥

ఆదిత్యుడు నీ

కనాది మిత్రుడు

మేదినియో నీ

కనుంగు జనని

మోదమృగగును

అనిలము నీ కా

మోదమృగగు ను

షోడయ మెప్పుడు॥

*****

అం తా మి త్రు తే

*****

సుధాకరుడు చుది

రంజిల జేయును

విభావరియు ఆ

నందము గూర్చును

ప్రభాత మెంతో

హాయిని గొల్పును

ప్రభా కలితమై

జగమ్మ తోచును.

బి రా బ రు లు

మాతకోటి సల్పును

పరామర్శ జగ

మంతయు సేయును

చరాచరములు

విరామ మెరుగక

ప రా కా ష్ట నీ

సేవను కన్గొను॥

*****

వి శ్వ వీణ

***

ఎ వ రు నీ వు ?

క్షణమున కొక

వేషము వేయుచు

కణమున న

ద్భుతమును జూపుచు

కమనీయముగా

కానుపించుచు

కర్క-శత్రుమును

చవి చూపింతువు

కరుణామయివా ?

కతిన హృదయవా ?

కన్న తల్లి వా ?

కాక పికాచివ ?

చాలనతో పరి

పాలన జేయుచు

చాలగ మాపరి

ప్రోషణ జూచుచు

***

ఎ చ రు నీ వు ? 1/10/01

శ్రీలలిత పతి

తొమ్మిది మొదలగును

కాలమెరిగి నా

యము హరించువు

కరుణామయివా ?

కతిని హృదయవా ?

కన్న తల్లివా ?

రాక పిశాచివా ?

ప్రసన్న వచనం

ప్రచండ హాసనం

సుచారు హాసం

విచార హృదయం

వినోద నృత్యం

విలయ తాండవం

ప్రమోద మొసగెను

ఘయము గొల్పెను

కరుణా మయివా ?

కతిని హృదయవా ?

కన్న తల్లివా ?

రాక పిశాచివా ?

*****

వి శ్వ వీణ

*****

దే ని క దే నా ?

దేనిపని చానిదేనా ?

ఈ జ గ తి

దేనికది చానికేనా ?—

అనల మృనలము న క ?

అనిల మృనిల మునక ?

అవని తన కొఱ కేన ?

ఆకనమ్మం లే న ?

అంబులులు తమకొఱక ?

అంబుదము లంతేన ?

చంద్రుడూ సూర్యుడూ

చెందుదురు తమకేన ?

ఈ తరులు ఈ గిరులు

ఈ ఝరులు తారకలు

ఇవి యన్ని తమకు దా

మవసర మ్మయ్యేన ?

*****

అ న్యో న్య ము

*****

అ న్యో న్య ము

ఎంతో మురిమురి గల

వింతమో ప్రభాకరురో

అందుచేసి సంబంధము

అధిక విశ్వమున కున్నది.

చలువల పెరిజల్లుచు వన

చెలువమున జగతి పున్ను

చలువలేని సంబంధము

చలువ విశ్వమున కున్నది.

సన్నజాజు రాకనమున

చల్లిన చందమున దోచు

ఎన్నరాని వారల పొ

తెన్న విశ్వమున కున్నది.

*****

వి శ్వ వీణ

*****

పొంగు నిజతరంగ హ

స్తమ్మల నాట్యమ్మ సల్పి

సింఘ సౌఖ్య సంచాయక

బంధుత్వం బవని గలదు.

నే నొకడను నాకేమను

నను వారించు నికేమను

నాకగు నితరుల నేమను

నా తలపజ్ఞాన మౌను.

అర్థ రహితమైనది ని

స్వార్థ సిద్ధి గననిది సం

బంధితాత్మ గానిది ఈ

పృథ్విని గనరా దొకటియు.

*****

భాగ్యవంతులే

*****

భాగ్యవంతులే

భాగ్యవంతు

లేయంపిచ

భాగ్యులెవరు

లేరుజగతి॥

ఈనమరీ

సంప్రమ్మలు

ఈసూర్యుడు

ఈచంద్రుడు

ఈనక్ష

త్రములన్నీ

ఏయొక్కరి

సొమ్ముగావు॥

ఈపవన

హ్నిభరిత్రీ

ఈతరులీ

గిరులు యురులు

*****

వి శ్వ వీణ

*****

ఈ యనంత

మా నాకన

మే యొక్కరి

సొమ్ము గాదు॥

స్వార్థ కలిత

దృష్టిని పర

మార్థమ్మును

గనని నరులు

అర్థ సంచ

యాపేక్ష ని

రర్థకులను

సృష్టింతురు.

భాగ్య వంతు

లే యంద ర

భాగ్యులెవరు

లేరు జగతి.

*****

ఇం తే నా ?

*****

ఇం రే నా ?

ఇం తే నా ?

ప్రపంచ మంటే

కొం తే నా ?

ఇది కాకుంటే.

నదీ నవాలు

సుందర తరులు

గిరులు ఝరులు

స రో వ రా లు

పుష్పిత లతలు

సప్త సముద్రాల్

వేవెలుగు రే

వెలుగు చుక్కలు

పవలు రాత్రులు

వెలుగు చీకటులు

ప్రణయ రహస్యాల్

ప్రళయ గర్జనలు

*****

వి శ్వ వీణ

*****

విలయ కృత్యములు

విరస వర్తనలు

విభిన్న దృష్టులు

విరుద్ధ శక్తులు,

అం త ర్లీ నం

గా ప్రవహించే

అన్నిటి దనతో

ననుసంధించే

అన్నిటి దనతో

నను బంధించే

అనన్యమౌ

శక్తి యొకటి లేదా ?

*****

ర జ నీ !

*****

ర జ నీ !

వెలలేని ముత్యముల

వెలయించి వెవరు ? నీ

అరి నీల దేణి నో

ర జ నీ !

విలుదైన ముత్యముల

తల వ్రాలదే నెవరు ?

చెలువమ్మ గూర్చిరో

ర జ నీ !

అసితాసిత చ్చవియె

అవకుంత ముగను నీ

కమరిచిన వారెవరు ?

ర జ నీ !

అసదృశమైన యా

శశి శిరో ధూషగా

నొసగి రెవ్వరు ? నీకు

ర జ నీ !

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

నీ శిరో భూషణము

నిత్య మ్మొకే రీతి

చేసిన ట్లుండ దో

ర జ నీ :

నీ శిరో భూషణము

నిత్యమ్ము మార్పిటల

చేసి పెట్టెద రెవరు :

ర జ నీ :

అనతి నీరవ విభవ

మనుగతమ్మా చెలిగ

వినుతపథ గమన : ఓ

ర జ నీ :

లలిత పద చాలనో

దిత శీఘ్రతా జనిత

కలితేందు మణిశిఖా :

ర జ నీ :

*****

ర జ నీ !

*****

అసమాన మౌ కాన్క-
నీ యుషో మణిని నీ
కొసగు చుండెద రెవరు ?
ర జ నీ !

అతి రమ్యమౌ కాన్క-
నటు తృణమ్ముగ నెంచి
యెట కేగి వత్తువో
ర జ నీ !

ఎంత కాలము నుండి
యెంత మందికి నీవు
వింత గొల్పితి విట్లు
ర జ నీ !

ఎంత కాలమ్మిటుల
నింత వైభవముతో
వింత గొల్పుదు వింక
ర జ నీ !

—❁—

*****

వి శ్వ వీణ

*****

ఒకదినము - ఒకక్షణము.

వేచి యున్న దొక
దినము

నాకై
కాచి యున్న దొక
క్షణము.

వేదనలను తొలగించి
నా
వాదనలను సమయించి
ఆదరమున నించి

కృప న
న్నాదు కొన దలంచి
పొంచి॥

ఆశయములను త్రుంచి
నా
ఆశల నన్నిటి ద్రెంచి
ఆశల నన్నిటి ద్రెంచి

అశ్రుతునిగ నన్నెంచి
కృప నా
రాశ్రయము కల్పింప
దలంచి॥

—❖—

*****

ఒ క వేళ

*****

ఒ క వేళ

నిక మెంత

గానొ బరు

నొకవేళ

మది దూది

యె పోవు

నొకవేళ

హృది నిండు

ముదము నా

కొకవేళ

పదిలము

తప్పు హృది

నొకవేళ॥

విననొను

యేదొ నా

కొకవేళ

వినరాదు

మరల నిం

కొకవేళ

*****

వి శ్వ వీణ

*****

కననాను

అదియె వే

నాకవేళ

కనరాక

పోవు నా

కొకవేళ॥

దరినేదా

తోచు నా

కొకవేళ

దరిలేని

దని తోచు

నాకవేళ

బహు దూర

మనిపించు

నాకవేళ

బహి రంత

రమ్మదియ

యొకవేళ॥

*****

బ్రహ్మ సందము

***

బ్రహ్మ సందము

ఆనందం

ఆనందం

ఆనందం

పర మానందం

విశాల విశ్వ

స్మృవతోకింపగ

ఆనందం

బ్రహ్మనందం.

తల్లి పిల్లల

చల్లని ప్రేమను

ఉల్లము విరిసే

ఆనందం

భార్య భర్తల

పరస్పరత గన

భావము పొంగే

ఆనందం॥

వృక్షములపై

పక్షుల గనగా

అక్షీణముగు

ఆనందం.

***

వి శ్వ వీ ణ

*****

కొండలపై

మెండొ మేఘములు

నిండించును హృది

నానందం.

విహాయసము గన

నానందం,

విద్యుల్లత గన

నానందం,

విభావరిని పర

మానందం,

ప్రభాతమున

బ్రహ్మానందం.

అణు ఫేలనమున

నానందం

తను చాలనమున

నానందం

మనుగడలో పర

మానందం

కనుగొనుటే

బ్రహ్మానందం.

*****

అ న ం త వి శ్వ ము

*****

అనంత విశ్వము

హున్యోచ్ఛవ సుందర దృశ్యం
విచిత్ర మీ అనంత విశ్వం
అవధి రహితమౌ కాల గమనం
వ్యవధి రహితమౌ విశ్వ భ్రమణం॥

అణు భేదన మహద్విలాసం
తనుచాలన ప్రాణి కలాపం
దినకర శశి తారాగమనం
దీవరాత్ర గమనాగమనం॥

శరదిందు వికాస జ్యోత్స్నా
చందార్కు ప్రచండ తీక్షణతా
సుఖదమ్నౌ మలయానిలము
కుష్కమ్నౌ గ్రీష్మానలము॥

విహాయనపు టూహ పథము
విరుద్ధమౌ భూతల విధము
పరస్పరపు టనురాగమ్ము
ధయాచహమ్నౌ క్రోధమ్ము॥

*****

వి శ్వ వీణ

*****

శమ దమ యువమౌ నాత్మ ప్రయత్నం

శ్రమ కేంద్రీకృత పశుబల యత్నం

అనవరతమ్నా సమరస యత్నం

అనితరమౌ నీ విరస వర్తనం॥

ఆశార్జవ రరణాశయము

పైశాచిక రీతా వరణము

అసన్యమౌ నీ సమాకర్షణము

అనూహ్యమౌ నీ వ్యవకర్షణము॥

*****

ఏ స్థితి గలరో!

*****

ఏ స్థితి గలరో !

విచ్చాణు సముదయమ్మున
నెవరెవ రే స్థితి గలరో !
గతి నందిన ప్రియజీవు లనా
గతురౌ నాత్మీయులు॥

పంచ భూతములలో నే
యంచనమం దున్నారో ప్ర
పంచ జీవరాశిని ఏ
యంశంపా రున్నారో॥

ఏ యవిదిత విశ్వశక్తు
లెటుగొని పోయెనో వారల
నీ విదిత ప్రపంచమున
నెవరే గతి నున్నారో॥

అవగతమౌ జగతి గలరో
అన్యమునం దున్నారో
అఖిల విశ్వ వలయములో
నిఖిలమ్మున తాము కలరో॥

*****

వి శ్వ వీణ

*****

ఎ వ రై నా ?

చూచినార ?

ఎవరే నెపు డైనా ?

చోద్యమైన

శూన్యమున కెల్లలు !

కనుగొన్నారా ?

కాల గమనమున

రవధి యెచటనో

వ్యవ ధెన్నటికో !

గుర్తించారా ?

గ్రహ సముదాయము

కరిమి బలిమి

హేతువైన దేదో !

అనసిరె ? ఈ

అద్భుతమౌ సృష్టిని

అనంతోద్భవ

మ్రొన సాంతముగ.

*****

మ న ము

*****

మ న ము

కను విష్ణుడు

మొక తీరుననే

మను చుంచుము

ఒక యనువుననే

కను మూయుదు

మొక వైఖరినే

కను చిత్రము

కననా నైక్యము.

అనుకూలమె

పరమాప్తతగా

అమరికయే

పరమాప్తునిగా

ఆనందమె

పరమావధిగా

ఆశయముల

కననా నైక్యము.

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

ఆహార విహా
రమ్ముల లో
ఆచార విచా
రమ్ముల లో
ఆమోద విషా
దమ్ముల లో
అద్భుతముగ
కననౌ నై క్యము.

లతా జనిత కీస
లయముల రీతిని
వనధి వీచికా
సముదయ మ్మటుల
అనంతమా నే
కైక శక్తి యం
దంశా మాత్రుల
మే మన మౌదుము॥

*****

అ వ గా హ న ము

*****

అ వ గా హ న ము

అనుహ్య మౌ

సృష్టి రహస్యమ్మున

క వ గా హ న

మాతృ దర్శనమ్మున.

అహం భావమున

కాది యెచటనౌ ?

అహం కారమున

కంతం దెచటో ?

జ ని పూ ర్వ ము

వృత్తాంత మదేమో ?

చ ని పో వ గ

మిగులునదౌ నేమో :

ఏ యంశల నే

నరు దెంచితిన్ ?

ని ఖి లాం శ లు

నాలో గలవేమో :

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

శూన్యమున కా
వల నే మున్నదో ?

శూన్యమున గల
చోద్యమేమో !

దివారాత్రాను
గమన మేలనో ?

అహోరాత్రముల
యనుసంధతకో !

ది వ ము రా త్రి
యొకటా నెన్నటికో ?

లయము నందు నీ
స్పృష్టి యెన్నదో !

కనజాలగ వా
రెవరే నుంచురో ?

కనుగొననపుడే
మియు నిక నుండదో !

స్మష్ట్యాదిని గల
వస్తు వదేమో ?

స్వప్త్యంతమున
మిగులున దేమో !

*****

వి శ్వ కా వ్య మా

11101

*****

విశ్వ కావ్యము

ఈ మహా కావ్యమున

నెచట నెమున్నదో

నా యూహా రిది

యందునా .

విప్రుడైన

నే సంతయును

కిందునా .

ఈ యణుప్ప నోట ను

నికీ గానె యంతరా

గ్రహమంతలము

లుండె నా :

పేరుగా

నెదియె కారణ

ముందునా .

ఈ దిబ్బభో వ్యాప్తి

యట లేని యటు సాగి

ఎచటనే సారం

మా నో

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

ఎప్పుడే

నెచట సాంతమ్ము

కా దో ?-

ఈ యఖిలమైన బ్ర

హ్మిండమ్ముతో నాదు

సంబంధ మెపు

డెట్టిదో !

ఈ తీరు

ననుబంధ మెంత

వ ర కో !-

ఈ విశ్వ కావ్యమున

కితివృత్తమైన వే

రా క వి శే ష

మ్ము న్న దో ?

తనకు దా

నిదియె వృత్తాంత

మా నో !-

—❖—

*****

ఎవరిచ్చిన ఉద్యోగము?

*****

ఎవరిచ్చిన ఉద్యోగము ?

ఎక్కడివయ్యా :

నీ కీ వెలుగు ?

నిక్కముగా వచి

యింపు సూర్యుడా :

చుక్కువతో నడుగు

చుంటి చెప్పుము

ఎక్కడి దీ చలువ

నీకు చంద్రుడ :

ఎటగొని రీ యు

జ్వలతన్ నాకడ

నిక దాచకు డో

తాళకలారా :

ప్రాయమాల కీటు

గోల పెట్టునువు

పాలింతురు ని

స్నేహరు సంప్రమా :

*****

విశ్వ వీణ

*****

అనిలమ : నే జన

పున బ్రశ్నింతును

ఆజ్ఞనుంతు రెవరు

నిన్ను ? చెప్పుమా :

ఎంతదాక వ్యా

పించితివో నా

కంతు డెచ్చు మొ

క్కింత గగనమా :

దివి భువి జవనం

పన్నత నుంతురు

ఎవరిచ్చిన ఉ

ద్యోగము మీకిది ?—

*****

సా లో చ న ము

*****

సా లో చ న ము

నా చూపునను దోచు

నీ దివారాత్రములు

భూచరముల వరకె

ఏమో !

నా చూపు గనని యే

భే చరములకొ ఇక

నీ చూపు వేరానా

యేమో !

నా మానసమైండు

నీ విశ్వ భావసము

నాతోటి నరులకే

నేమో !

నా మానసాతీత

మీ విశ్వభావన

మేయితర ప్రాణి దెటు

రానో !

నాకు విననైన నా

నా రవములు జగతి

నేజీవి కెటుల విన

నానో !

*****

వి శ్వ వీణ

*****

నాకు కన్పెన నా
నా దృశ్యతతి జగతి
నేజీవి కెటు చాన
నానో :

ఈ విశ్వమున వింత
లింతలౌ ప్రాణు లిటు
లే చిత్ర సంకలన
నానో :

ఈ విశ్వమున నింత
వింత సంకలనము
సంకల్ప మేశక్తి
దానో :

ఈ నిఖిల విశ్వ ని
ర్మాణ హేతుకమైన
సంకల్ప మొకటున్న
దేమో :

ఈ నిఖిల విశ్వ ని
ర్మాణ పరిణతి లోని
పరిణామమే యానా

ఏమో !—

—◆—

*****

ఉ దా ర చ రి తు లు

*****

ఉ దా ర చ రి తు లు

అంబుదములు గై

కొను నీరమ్మల

నంబుధిరొ, నది

తమ కొఱకొనా ?

చంద్రుడు గైకొను

కాంతి సూర్యునిది

చంద్రిక చంద్రుని

కొఱకే యొనా ?

వృక్షమ్ములు ఘృ

యించు ధూన్తి న

పేక్ష సుంత వమ

కొఱకు నేయునా ?

పృష్ఠమ్మల జి

మ్మక సారథమును

*****

వి శ్వ పీ ణ

*****

కుష్కమ్మో స్వా

ర్థమ్మ నెంచునా ?

ఉదార చరితులు

పరి గ్రహింతురు

ఉర్వి నర్హ సం

తర్పణ సేయగ.

*****

అహము, అహంకారము

*****

అహము, అహంకారము.

నా

అహమ్మన

కంత యేమున్నది ?

నా

అహంకృతి

కింత యేమున్నది ?

నలు వలంకులను నే

నను జూచినాను

నా గురుతు తెలియలే

కేమరచి యున్నాను॥

విశ్వ మంతా నేను

గా విస్తరించాను

నేరుగా నన్నెంచి

దెతల బడుచున్నాను॥

విశ్వవిభు నంశగా

నే వెలసి యున్నాను

విస్మృతాద్ధిని మున్గి

విరపించు చున్నాను॥

*****

వి శ్వ వీణ

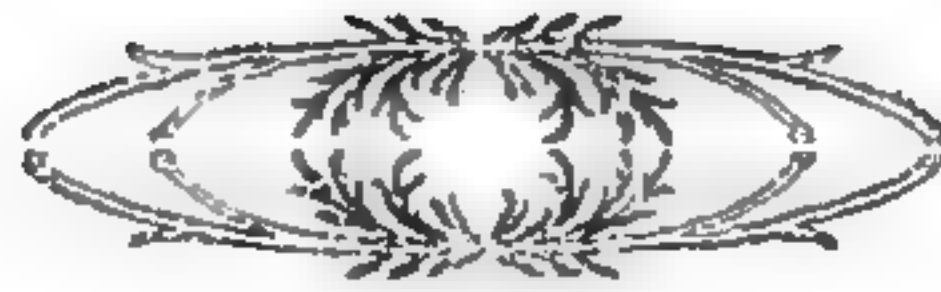
*****

సద్విదానంద ల

క్షణ లక్షితుడ నేను

సాక్షి మాత్రుడ గాక

సంకెలల జిక్కి-తిని॥

*****

న సు ధై క ప తా క

*****

వసుధై క పతాక

ఈ మండల

మంతా ఒకటే

భూమండల

మంతా ఒకటే

ఛాతలమున

కంతకు నొకటే

కేరన మిక

నే నిర్మిస్తా.

ఖండమ్ముల

నన్నిటి నొకటే

జెండా క్రిం

దికి నే తెస్తా

పొండికగా

నిక కూరుస్తా

అందముగా

నవి మారుస్తా.

అంతరమున

నై క్యము జూపి

సంతన లో

సౌఖ్యము తెలిపి

*****

వి శ్వ వీణ

*****

అందరి నా

క్కటి చే నేస్తా

పొందిక సా

భ్యము చూపిస్తా.

జగ మంతకు

వేవెలు గొకటే

జగ మంతకు

రేవెలు గొకటే

జగమౌ నవి

భాజ్యమునకే

జగమౌ నను

భోగ్యమునకే.

ఇదియౌ నిక

శాంతి పతాక

ఇదియౌ నిక

దాంతి పతాక

ఇదియౌ నే

తైక పతాక

ఇదియౌ వసు

దైక పతాక.

—(9)—

*****

నా ప య న ము

*****

నా ప య న ము

ఒంటరిగా

నా పయనం

నా పయన

ఘొంటరిగా

ఎంతగ నర్తి

గిన బాటనా

ఒంటరిగా

నా పయనం.

ఎందరెంద

రో యేగిరి

ఎందెందున

కో యేగిరి

ఎవరికి వా

రే యేగిరి

ఈ బాటనె

యా సూటినె॥

దారి నెవరు

తాక సిలిరో

*****

వి శ్వ వీణ

*****

రారే తమ

కుగ నేగిరో

వీరుగ నా

తో పచింప

తిరిగియె రా

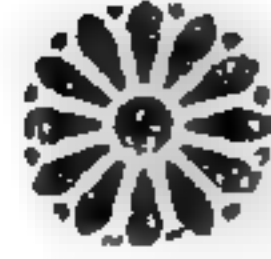
రొక రేనియు

ఒంటరిగా

నా పయనం

నా పయన

మ్మొంటరిగా.

*****

స త్ర శా ల

*****

స త్ర శా ల

ఈ సత్ర శాలలో

ఎవరి కొఱకై నేను

వేచి యుంటిని యిటుల

కాచి యుంటిని యిచట॥

ఎంద రెందరొ వచ్చి

యిందె విడిసిరి నాతో

ఎందరే తెంచినను

ముందుకొను నిరీక్ష॥

నను గలియవలె నెవరు ?

నే గలియవలె నెవరి ?

నెంత వరకు నిరీక్ష ?

అంత మెప్పుడు ప్రతీక్ష ?॥

నను దరియ వచ్చునా ?

నే దరికి పోదునా ?

దారి దూరమ్మైన ?

దరినె కాన్పించునా ?॥

*****

వి శ్వ వీణ

*****

ని త్య స ం తో ష ము

ఇంతతోనె నే

నంత మైతే

అంతకన్న కా

వలసిన దేమి ?

అంతులేని గమ

నమ్మిది యైతే

అంతకన్న కా

వలసిన దేమి ?

పంతగించి విధి

వైర మ్మానిన

అంతకన్న కా

వలసిన దేమి ?

అంతా నా కను

కూల మైతే

అంతకన్న కా

వలసిన దేమి ?

*****

ఉ ప క ర ణ ము

*****

ఉ ప క ర ణ ము

నే తెలిసి కొన్నాను

నే తెలియు చున్నాను

నీ లీల యిది యనుచు

వీల నిక దిగులనుచు—

నీ వున్నతుడ వనుచు

నిను మించ రెవరనుచు

నీవు సముడవు ననుచు

నీవె నన్నిట ననుచు—

నాలోన నీవనుచు

నీలోన నేననుచు

నీవు సకల మ్మనుచు

నే సకలమున ననుచు—

నా మనో భావములు

నావియే కావనుచు

నీ ప్రేరణము లనుచు

నే నుపకరణ మనుచు—

*****

వి శ్వ పీ ణ

*****

ఒ క్క టి యే

జ్యోతి ర్మయ

కిరణ లేళ

మొక్కటి నా

హృదయమ్మున

ఒక్కటి నీ

హృదయమ్మున

ఒక్కటె యణు

గర్భమ్మున.

నూత్న కళా

విలసనమ్ము

ఒక్కటి నా

యాననమ్మున

ఒక్కటి నీ

యాననమ్మున

ఒక్కటె లో

కావరణను.

*****

ఒక్కటి యే

*****

చేరో ముద

మొనగూర్చును

ఒక్కటి నా

కెల్లప్పుడు

ఒక్కటి నీ

కెల్లప్పుడు

ఒక్కటి యే

ల్లరకెప్పుడు

ఒక్కటియే.

*****

వి శ్వ వీ ణ

*****

హ ధ్దు లు

అ స్తిత్వమ్మన నేమో :

నా యీ

వ్యక్తిత్వమ్మన

కాది యెప్పుడో :

అదియెప్పుడో నా

అ స్తిత్వమునకు

ఆరంభం

అపుడేనా బాల్యం ?

భవ్యమైన నా

యావ నోదయం

బాల్యమ్మునకొ

నితీశ్రీ యేగా :

అంతమౌచు నా

యావన మెప్పుడు

కౌమారోదయ

కారణ మగునో :

*****

హద్దులు

*****

కౌమారాంతమే

కారణ మ్ముగా

వార్ధక్యం

ఆరంభ మ్మగునా ?—

అదియౌను

దేనికి నా మరణం ?

అదు కౌనును

దేనిని నా మరణం ?

ఇన్నిన్నిగ నే

మేని యున్నవా :

అన్నిటి కటనట

హద్దులున్నవా ?

*****

వి శ్వ పీ ణ

*****

వే ద వా క్య ము

అంతా నాదే

యీ భాగ్యం

అంతా నాది

మహా భాగ్యం॥

అంతులేని నా

ఐశ్వర్యంలో

అవనియౌను ఒక

అణు వూహింపగ॥

అదిత్యుం డొక

అణువౌ నటులే

మోదమొసగు పర

మాణువు శశియౌ

అదర మొసగెడు

అణువులు తారలు

వాద రహితమౌ

వేద వాక్యమిది॥

*****

వేదవాక్యము

*****

కన్నులు గాంచని

మన మూహించని

దెన్నగ జాలని

మన్నది సర్వము

అంతా నాదే

యీ భాగ్యం

అంతా నాది

మహా భాగ్యం॥

అంతా నాలో

నే నంతటి లో

చింతన గననా

నెంతో సత్యము

అంతా నాదే

యీ భాగ్యం

అంతా నాది

మహా భాగ్యం॥

*****